

3 (Sem-2) PSC M 1 (O)

2 0 2 2

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : 2.1

(Political Theory—II)

(Non-CBCS)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer any four of the following questions :

10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is direct democracy? Discuss the various devices of direct democracy.

3+7=10

প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰ কি? প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰৰ বিভিন্ন কৌশল বা
সঁজুলিসমূহ আলোচনা কৰা।

22A/1263

(Turn Over)

(2)

- (b) What do you understand by pluralism? Analyze the pluralist theory of democracy. 2+8=10

বহুত্ববাদ বুলিলে কি বুজা? গণতন্ত্রৰ বহুত্ববাদী তত্ত্বটো বিশ্লেষণ কৰা।

- (c) What do you mean by sustainable development? Write the various strategies of sustainable development. 3+7=10

বহনক্ষম উন্নয়ন বুলিলে কি বুজা? বহনক্ষম উন্নয়নৰ বিভিন্ন কৌশলৰ বিষয়ে লিখা।

- (d) What is human development? Explain the various measurements of human development. 3+7=10

মানৱ উন্নয়ন কি? মানৱ উন্নয়নৰ বিভিন্ন পৰিমাণৰ বিশ্লেষণ দিয়া।

- (e) Discuss John Rawls' theory of justice. 10
জন ৰলছৰ ন্যায় তত্ত্বটো পর্যালোচনা কৰা।

- (f) Write briefly the characteristics of multiculturalism. Discuss the relationship between multiculturalism and democracy. 4+6=10

বহুসংস্কৃতিবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ লিখা।
বহুসংস্কৃতিবাদ আৰু গণতন্ত্রৰ মাজৰ সম্পর্ক আলোচনা কৰা।

22A/1263

(Continued)

(3)

- (g) Define justice. Discuss how social justice can be ensured to the weaker and backward sections. 3+7=10

ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। দুৰ্বল আৰু পিছপৰা সম্প্রদায়ৰ বাবে সামাজিক ন্যায় কেনেদৰে প্রতিষ্ঠা কৰিব পাৰি, আলোচনা কৰা।

- (h) What is Neo-colonialism? Mention the reasons for the emergence of Neo-colonialism. 3+7=10

নব্য-ঔপনিবেশিকতাবাদ মানে কি? নব্য-ঔপনিবেশিকতাবাদৰ উদ্ভাৱনৰ কাৰণসমূহ উল্লেখ কৰা।

- (i) What do you understand by the term 'dependency'? Discuss the dependency theory with reference to the views of Andre Gunder Frank. 2+8=10

'নির্ভৰশীলতা' বুলিলে কি বুজা? এণ্ড্ৰি গুন্ডাৰ ফ্ৰাঙ্কৰ ধাৰণাৰ আধাৰত নির্ভৰশীলতা তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

- (j) Examine the nature of State in the Third World.

তৃতীয় বিশ্বত ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰকৃতি পৰীক্ষা কৰা।

2. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write briefly about the classical notion of democracy.

গণতন্ত্রৰ সংস্থাপিত মতবাদৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

22A/1263

(Turn Over)

(4)

- (b) Briefly mention the main principles of liberal democracy.

উদাৰবাদী গণতন্ত্ৰৰ মূল নীতিবোৰৰ বিষয়ে চমুকৈ উল্লেখ কৰা।

- (c) Mention Amartya Sen's views on human development.

মানৱ উন্নয়ন সম্পৰ্কে অমৰ্ত্য সেনৰ দৃষ্টিকোণ উল্লেখ কৰা।

- (d) Write briefly the challenges of development.

বিকাশৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ চমুকৈ লিখা।

- (e) Write a short note on the distributive justice.

বিতৰণমূলক ন্যায়ৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

- (f) What is meant by 'veil of ignorance'?

'অজ্ঞতাৰ আৰকাপোৰ' মানে কি ?

- (g) Briefly discuss the main characteristics of dependent economy.

নিৰ্ভৰশীল অৰ্থনীতিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (h) Write briefly the liberal approach to the study of the Third World.

তৃতীয় বিশ্ব অধ্যয়নৰ উদাৰনৈতিক দৃষ্টিকোণ চমুকৈ লিখা।

(5)

3. Answer the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is participatory democracy?

অংশগ্ৰহী গণতন্ত্ৰ কি ?

- (b) Write the names* of two most famous exponents of classical democratic theory.

গণতন্ত্ৰৰ সংস্থাপিত তত্ত্বৰ দুগৰাকী প্ৰখ্যাত পৃষ্ঠপোষকৰ নাম লিখা।

- (c) Mention two principles of Gandhian model of development.

উন্নয়নৰ গান্ধীবাদী আৰ্হিৰ দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

- (d) Write briefly on social justice.

সামাজিক ন্যায়ৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (e) Mention any two methods of Neo-colonialism.

নব্য-ঔপনিবেশিকতাবাদৰ যি কোনো দুটা কৌশল উল্লেখ কৰা।

4. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুসাবে উত্তৰ দিয়া :

- (a) Aristotle identified democracy as a perverted form of government.

(Write True or False)

এৰিষ্ট'টলে গণতন্ত্ৰক বিকৃত চৰকাৰ হিচাপে চিনাক্ত কৰিছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

- (b) Who is the author of the book, *On Liberty*?

On Liberty নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

- (c) In which year did the UN adopt the 'Millennium Development Goals'?

বাষ্টসংঘই কোন চনত 'সহস্ৰাব্দ বিকাশৰ লক্ষ্য' গ্ৰহণ কৰিছিল ?

- (d) Who is the propounder of the development concept—'Centre-Periphery Model'?

'কেন্দ্ৰীয়-প্ৰান্তিক আৰ্হি'—উন্নয়নৰ এই আৰ্হিৰ পৃষ্ঠপোষকজন কোন ?

- (e) Who is Dr. Mahbub ul Haq?

ড॰ মেহবুব-উল-হক কোন ?

- (f) Who is the author of the book, *Hind Swaraj*?

Hind Swaraj নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

- (g) Mention one country which belongs to the Third World.

তৃতীয় বিশ্বৰ অন্তৰ্গত এখন দেশৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (h) What is the full form of NIEO?

NIEOৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

- (i) Who among the following is associated with the theory of liberal democracy?

তলৰ কোনজন গণতন্ত্ৰৰ উদাৰতাবাদী তত্ত্বৰ লগত জড়িত ?

- (i) Mosca

মস্কা

- (ii) Poulantzas

পোলানটাজ্

- (iii) John Locke

জন লক

- (iv) V. Pareto

ভি. পেৰেটো

(Choose the correct answer)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

- (j) Who forwarded the concept of 'Circulation of Elites'?

'এলিট শাসকৰ পৰিসঞ্চৰণ' ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছিল ?
